The Hebrew Journal

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

THE ONLY ... LY
A S Freidus
c/o The New York Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

VOLUME III. No 5636 | Toronto, Monday July 12 1915 | א׳ אב פ׳ דברים | מאנטאג, דער 12־טער יולי | PRICE: 1 CENT

„היט זיך פאר באמבעס!"

לויטעס דראטלאזע דעפעשע צו צוויי ענגלישע שיפען

דייטשלאנד שיקט דאס מערב חיל קיין רוסלאנד

פון דער לעצטער מינוט

לאנדאן, יולי, 11.

אן אטאקע וועלכע האט געמאכט די דייטשען געווינען א פאזיציע אין די ענגלישע טרענטשעס אין פלאנדערס איז באלד צוריקגעשטויסען געווארען. די ענגלישע סאלדאטן האבען באלד פערטריבען דעם שונא פון די טרענטשעס וואס זיי האבען פערכאפט.

לאנדאן, יולי, 11.

די רוסען האבען געהאט נאך א נצחון איבער די עסטרייך־דייטשען ביים טייך ווישניא אין דרום זייט פון אוזשענדאוו, אויפ'ן לובלינער וועג, צווינגענדיג דעם שונא צוריקצוציהען זיך.

קאנסטאנטינאפעל, יולי, 11.

דער טערקישער קריעגס אפיס טהיילט מיר פאלגענדעס: אונזערע אנאטאליער באטאריען וועלכע זיינען ערפאלגרייך אוועק פארווערטס האבען באמבארדירט דעם שונא'ס קעמפס אין טעקע בורוק, ניט ווייט פון סעדדול באהר, אויף א דיווי־זיע פון אינפאנטעריע וואס האט אויאנ־סירט. א גרויס פייער האט אויסגעברא־כען ארום טעקע בורוק.

זשענעוועא, יולי, 11.

א צווייטער בעראטהונגס מיטינג פון עסטרייכישען גענעראל שטאב איז אבגע־האלטען אין לייבאך.

באמבעס פון די איטאליענישע האר־מאטען נעבען מאלבארזשעס זיינען גע־פאלען אויף דער עסטרייכישער הויפט קוואר־טיר, האט טויטליך פערוואונדעט א גענעראל און האט געטויטעט א קאפיטאן און האט בעשעדיגט אנדערע אפיציערן.

עס ווערט אויך בעריכטעט דאס זייט די מלחמה האט זיך אנגעהויבען האבען 18 הונדערט סלאווען און הכעער פינף טויזענד איטאליענישע איררעדענטיסטען דעזערטירט פון דער עסטרייכישער צו דער איטאליענישער ארמיי, און דאס פון אנהויב יוני זיינען אונגעפעהר 100 צי־ווילע און איינינג פרויען געשאסען גע־וואָרען פון די עסטרייכער אלס שפיאנען.

א טעלעגראמע פון אינסברוק צו דער טריבון בנוגע דער שלאכט אין מזרח זייט זאגט אז ביידע, אי די רוסען־ווי אויך די עסטרייכער פארטרעטשעווען זיך שוין.

די עסטרייכער טרופען וועלכע מען האט נעזאגט שיקען געגען איטאליען איז איצט געשיקט געווארען צוריק צו לוב־לינער שלאכטפעלד. די רוסען זאגט מען בעקער פערליערט זיין לעצטע האפ־נונג.

ריינדזשלי, מעין, יולי 10.

ריכטער טשארלס ע. הייז האט ענט־זאגט דעם אפליקייזשן פון בעקער'ס לאיער פאר א "ריט אף עראר" צו דעם יונייטעד סטייטס סופרים קאורט. אין, ווי עס זעהט איז האט טשארלס בעקער מעהר קיין האפנונג ניט זיך צו ראטעווען. און ער וועט בעצאהלען מיט זיין לעבען פאר'ן מארד פון הערמאן ראזענטהאל.

די עלעקטראקוציע דארף פארקומען יולי דעם 26־טען.

יהואש קומט

דער בעוואוסטער אידישער פאעט "יהואש" בלומגארטן ווערט ערווארטעט אין נויארק אויף דער שיף "קאנסטאנ־טין". די אמפאני פערזיכערט אז די שיף וועט היינט "דאקען" אין דזשערסי סיטי, אבער עס קען זיין זי זאל ניט אנקומען פאר דינסטאג.

יהואש אין די לעצטע צייט געווען אין אטהענס, גריכענלאנד, וואו ער איז געקומען פון קאאירא, עגיפטען. זיינע פריינד אין נויארק רעכענען איהם צו בען א זעהר וואריימען רעסעפשאן ווען ער וועט אנקומען.

הונדערט טויזענד שניידער גרייט פאר א גענעראל סטרייק

נויארק

עס איז בלויז א פראגע פון איינינג טעג און 100 טויזענד שניידער ארבייי־טער וועלען ארויס אין א דזשענעראל סטרייק.

דער בעשלוס פון א דזשענעראל סטרייק איז אנגענומען געווארען ביי א מיטינג פון אלע עקזעקוטיווס פון דיא שניידער יוניאנס פרייטאג נאכמיטאג אין 79 דעלענסי סטרים. א קאמיטע פון 7 דעלענסי זיינען ערוועהלט געווא־רען צו בעשליסען אויף וועלכען טאג דער סטרייק זאל גערופען ווערען וויא אויך צו מאכען אלע פארבעריטונגען פאר דעם ריעזיגען סטרייק.

אבוואהל דער סטרייק וועט פריהער פאר אלץ גערופען ווערען פון ד׳ בראנ־דערהוד און טיילארס, דאס הייסט פון די רעק מאכער, ארום 40 טויזענד אין צאהל, איז אבער זיכער, אז דער סטרייק וועט זיך פערשפרייטען אלץ מעהר און מעהר. עס וועלען צו איהם צושטעהען די וועסט מאכער נייעפענטס מאכער טשילדרען קלאטהינג מאכער, פרעסערס און אלע אנדערע אבטהיילונגען פון שניידער פאך, דאס הייסט איבער 100 טויזענד ארבייטער אין צאהל.

די דזשאינט בארד פון די שניידער יוניאנס האט אבגעהאלטען א ספעשעל מיטינג אין 175 איסט בראדוויי אין דער בעשלוס פון א דזשענעראל סטרייק איז אויפגענומען געווארען מיט אונבעשרייב־ליכע בעגייסטערונג. ביי דעם מיטינג האבען גערעדט מר. סידני היל מאן, פרע־זידענט פון די אמאלגאמייטעד קלאטהינג וואָרקערס פון אמעריקא מר. שלאסבערג סעקרעטער פון פערבאנד און מר. עלקיס קאהן, מענעדזשער פון די בראדערהוד פון טייליארס.

די דזשאינט בארד פון די טשילדערן קלאטהינג טרייד האט ביי א מיטינג אויף אנגענומען א בעשלוס אנצושליסען זיך אן דער אלגעמיינער בעוועגונג פון די שניידער און ארבייטען פאר א דזשענע־ראל סטרייק.

די 8000 פענטס מאכער וועלען ווי עס ווייזט אויס זיין די ערשטע ארויסצו־געהן אין סטרייק. עס איז גאנץ מעגליך אז זיי וועלען ארויס אין סטרייק מארגען אדער איבערמארגען.

אמעריקאנער לופט־שיפען פאר רוס־לאנד

צוויי גרויסע עראפלענס פון דעם סארט וואס האבען אויך שיפקאך מיט זיך און וועלכע וועלען קענען פיהרען מיט זיך 8000 פונט באמבעס, אויף א פעלד־קאנאנע און א מאשין־האראמאס, זיינען בעשטעלט געווארען פון רוסלאנד ביי דער קוירטיס עראפלין קאמפאני.

די צוויי עראפלענס וועלען געבויעט ווערען אין באפלא, נויארק, און נאכ'ן קאנטראקט נאך דארפען זיי פערטיג ווע־רען אין מאנאט אויגוסט.

דער דייטשער ענטפער

ניו־יארק, יולי, 10.

"די ניו־יארק טעלעגראם": "דייטש לאנד'ס ענטפער צו די שטאאטען איז אין תמציתא: הפקר־פעטרישע־עסיג ווו דאס אריין דרינגען אין בעלגיען. דער דייטשער קוייער וויל ניט נאר א וועג צום ים נאר דעם ים אליין. ניט נאר וויל ער אן ארט אין דער זון, ער וויל די נאנ־צע זון האבען פאר זיך און אליין וויל ער אויסטיילען די שטראהלען איהרע צו דער מענשהייט.

דאס איז שגעון.

"די שיקאגא פאסט": דייטשלאנד ריהרט זיך ניט פון ארט בנוגע דער זינקונג פון דער "לוויטאניא". זי מאכט דעם אנ־שטעלל אז עס טהוט איהר לייד פאר די טראגישע פאלגען, זי גערעכטפערטיגט אבער די האנדלונג. די פעראייניגטע שטאאטען מוזען ענטווערדער געהען צוריק אדער זיי מוזען געהען ווייטער.

דער שיקאגא דזשורנאל: "די דייטש נאטע איז די חוצפה'דיגסטע נאטע און איז א מיסטעריעז וואס ענטפערט ניט די געשטערטע פראגען וואס איין גרויסע נאציאן האט ווען עס איז אדרע־סירט צו דער צווייטער. די נאטע ווידער האלט דעם בלבול דאס די "לוויטאניא" איז געווען בעוואפענט."

דער באסטאן טרעווילער: דער דייט־שער פארשלאג אז זי וועט ערלויבען אמע־ריקאנער פאסאזשיר שיפען צו געהען דאנאק און פריי בלויז דאן ווען אמעריקא וועט מיט א קורצע צייט פריהער מודיע זיין דייטשלאנד אז אזא און אזא שיף געהט פאהרען אהין און אהין מיט א נאראנטיע מצד אמעריקא. אז אזעלכע שיפען וועלען ניט פיהרען קיין קאנטראב־נאנד, אזא פארשלאג קאן ניט אנגענומען ווערן. אויב אמעריקא וואלט אזא פאר־שלאג אנגענומען וואלט עס געהייסען אז אמעריקא איז א שותף צו דייטשלאנד. די לעצטע נאטע דייטשלאנדס וויזט אז ר׳ איז פרינציפיעלאז און דאס זי גע־רעכטפערטיגט אלץ איהרע אנזרוות פון דעם 7־טען מאי.

די ניו־יארק גלאב:

האט די דייטשע אימפעריאליסטישע רעגיערונג געלערענט אין חדר פון דער איי האבלין האבליו? "די אינדאסטריעל וואורקערס אף די וואירלד" בנוגע איהר סובמאריינישער בלאקאדע, האנדעלט דייט שלאנד לויט די זעלבע פרינציפען ווי די מעקנאמאראס און אנדערע פראפאגאנ־דיסטען פון "דירעקטע אקציאן" וועמען די ארגאניזירטע געזעלשאפט רעכענט זיכערער פאר זיך צו האלטען זיי אין דזשייל.

מען קען ניט אוועק געהן פון דעם איינפאכען פונקט צו דייטשלאנד האט בדעה צו ברעכען דאס אינטערנאציאנאלע געזעטץ, ווען ברעכען דאס געזעטץ הייסט ממש טויטען אמעריקאנער בירגער. דאס וואס דייטשלאנד האט זיך צוויי מאל ענטזאגט צו פערשפרעכען ווען מען האט זי געפרעגט, אז זי מיינט ניט צו ברעכען דאס אינטערנאציאנאלע געזעטץ, ענט־מוטהיגט אלע וואס האבען תמיד געאר־בייט דעפאר אז די גוטע היסטאָרישע פערהעלטניסע צווישען דייטשלאנד און די פעראייניגטע שטאאטען זאלען בלייבען אונבעשעדיגט.

די ניו־יארק איווענינג סאן:

דער דייטשער ענטפער צו פרעזי־דענט ווילסאן'ס פאהווירפע נעגען די אומ־געלומפערטע אנאלאגן פון די סובמארינס ווי זיי ווערען פראקטיצירט פון קייזערס פלאטע וואלט מען געקאנט אנרופען דעם סאמע שפיץ פון חוצפה ווען דאס וואלט ניט געווען וואונדערלבארע נארישקייט.

די פהילאדעלפיא איווענינג בולעטין:

דער שרעקליכער טעות וואס ליגט אין דייטשלאנדס ענטפער צו דער אמע־ריקאנער נאטע איז דאס וואס עס געפינט זיך אין איהר ניט קיין חרטה אויף דעם אנשלאג אויף דער לוזיטאניא, קיין פער־זיכערונג פון בעלעווענג, און קיין ערקלעה־רונג פון פעראנטווארטליכקייט, און קיין מעהר ניט געשעהן. עס קאן ניט זיין קיין צופרידענשטעלענדער סעטלמענט פון דע צופרידענשטעלענדער סעטלמענט פון דעם הויפט פונקט, און קיין פרינציפיעל בע־ציהונגען קענען אויף שטענדיג ניט אנהאל טען ווערן, ליידען עס איז פארען א תשובה אין וועלכער עס איז פארס.

דער פאפסט גלויבט ניט פראנץ יאזעף'ן

לאנדאן, יולי, 10.

פון רוים מעלדעט מען דאס: קייזער פראנץ יאזעף האט פערזענליך געלאזט וויסען דעם פאבסט דאס די רוסען פער־באפען בסדר קאטהוליש גלחים אלס חשבנות און אז אין גאליציען פערפאלגען די רוסען זעהר גרויזאם קאטהאליקען און אידען. די אידען ווערען אמערנסטען גע־פייניגט, און זיי ווערען ארויסגעשיקט אין פראנט פון די מארשירענדע רוסען אויף'ן ערשטען פייער פון די עסטרייכישע קאנאנען. דער פאבסט האט געשיקט אן אפראגע צו דער רוסישער רעגיערונג וועגען דער אנקלאגע געגען אויפגעפארערט אויב די קלאגען געגען רוסלאנד זיינען געמאכט געווארען אויך א טעות אדער די אייסקינפטע זיינען צו איהם אנ־געקומען פון קווילען וואס זיינען פיינדליך צו רוסלאנד. דער פאבסט האט בדעה צו פערעפענטליכען אנדערע אזעלכע פערזו־בען וואס זיינען געמאכט געווארען מיט'ן צוועק איהם אבצונארען.

פון לעמבערג פערזיכערט דעם פאבסט אז ניט איין גלח איז גענומען געווארען אלס משכון פון די רוסען. די רוסישע רעגיערונג האט אבגעלייקענט די קלאגע געגען איהר דאס זיהאט פערפאלגט קאטהאליקען און אידען און אז זי זאל האבען געשיקט אר־דען אויף'ן ערשטען פייער בעפאר דיא מארשירענדע רוסישע ארמעען.

די צייטונג "אבערלוואטערע ראמא־נא" האט געכטען אבענד אבגעדרוקט די רוסישע אבלייקענונג און זי קומט צום שלוס, אז די קלאגען וואס קייזער פראנץ יאזעף האט געמאכט געגען רוסלאנד זיינען ניט בערגינדעט אויף פאקטען, דער אלטער מאנארך, זאגט די צייטונג, וועט אויפגעפארערט ווערען פון פאבסט צו ער־קלעהרען אויב די קלאגען געגען רוסלאנד זיינען געמאכט געווארען אויך א טעות אדער די אייסקינפטע זיינען צו איהם אנ־געקומען פון קווילען וואס זיינען פיינדליך צו רוסלאנד. דער פאבסט האט בדעה צו פערעפענטליכען אנדערע אזעלכע פערזו־בען וואס זיינען געמאכט געווארען מיט'ן צוועק איהם אבצונארען.

דער דייטשער אידישער לעגיאן

מיט דער גריכישער שיף "אטיני" זיינען אנגעקומען קיין נויארק איבער 50 אידישע אמיגראנטען פון אלעקסאנדריא, עגיפטען. צעהן פון זיי זיינען געבראכט געווארען אין דער הכנסת אורחים און אמיגראנטן אייד סאסייטי. דאס זיינען אלץ א טלפעטע פון ארץ ישראל.

אייניגע פון זיי האבען דערציילט פאלגענדעס:

די לאגע פון די ארץ־ישראל פליכט־לינגע איז מצרים איז געווען זעהר א גע־דריקטע. מען איז אנטלאפען פון ארץ־ישראל ווי מען שטעהט און געהט, אהן דעם נויטיגסטען אפילו.

זייענדיג אין א שרעקליכע לאגע, וואל־טען זיי איינגענאנען אויף דאס ערנסטע אבי ניט צו ליידען הונגער און פערפאל־גונג. דא האט זיך בעוויזען וולאדימיר זשאבאטינסקי און מיט דער הילף פון אידישען הילפס־קאמיטעט אנגעהויבען אן אגיטאציע, אז די אידישע יוגנט ליט זאלען זיך ארגאניזירען אין א לעגיאן צו העלפען אנגלאנד אום צו בעפרייען ארץ ישראל פון טערקיי. אום צו ווייזען א ביי־שפיעל, האט זשאבאטינסקי זיך פערשריי־בען פאר דעם ערשטען לעגיאנער. זייענ־דיג אבהעגנונג פון הילפס־קאמיטעט און א ביספל מאסע פון בעגייסטערונג, האבען זיך צום לעגיאן פערשריבען פיער הונדערט יונגע לייט, אין דער צווייטער גרופע דריי הונדערט. דאס הייסט אין סך הכל זיעבען הונדערט אידישע יונגע לייט. וועז דער לעגיאן איז שוין געווען פארטיג צו נעהן "איינגנוגהמען אריז־ישראל", איז זשא־באטינסקי נעלם געווארען און מעהר זיך ניט געוויזען. דער סוף איז דער טרויעריי־גער פאקט, אז דעם אידישען לעגיאן האט מען בעשיקט צו די דארדאנעלען. א העלפט איז אויסגע'הרג'עט געווארען און די איב־ריגע זיינען געווארען קריפעלס. מען האט זיי דאן געבראכט קיין מצרים אהן העגר, אהן פיס.

אויף דער שיף "אטיני" האט מען זיי שרעקליך שלעכט בעהאנדעלט, מען האט זיי ניט גענגענען געהן עסען און דאס אויך שלעכטע שייז. די שיף איז בעגאנ־גען 23 טעג.

מזרחי ארגאניזאציאן געגרינדעט

פאר די לעצטע פאר טעג איז געווען גאנץ לעבעדיג און, מען קען זאגען, יום־טוב־דיג אין אונזער ארטאראקסישער וועלט.

מיר האבען רא, נעמליך, געהאט א גרויסען און ליעבען גאסט אין דער געש־טאלט פון רבי מאיר בערלין, וועלכער פאהרט ארום אין די אינטערעסען פון דער ציוניסטישער ארטאדאקסישער ארגאני־זאציע "מזרחי".

שבת איז די מעקאל סטריט שול געווען אויסערגעוועהנליך גוט בעזוכט סיי אין דער פריה צו שחרית ווי אויך פאר נאכט ווען הרב בערלין האט גערעדט.

דיעזער געעהרטער רב איז אחד במינו. ניט נאר איז ער א געלעהרטער רב, גע־לעהרטער מענש און געבילדעטער איד ער רעדט אויך א ריינעם און שעהנעם אי־דיש!

ער איז א שעהנער אידישער רעד־נער!

און אין א שעהנער אידישער שפראך האט ער גערעדט וועגען אלגעמיינעם ציוניזם און וועגען דעם אונטערשיעד, אין ציעל, צווישען דער אלגעמיינער ציוניס־טישער ארגאניזאציאן און דעם "מזרחי".

זונטאג בייטאג איז אין האל פון דער שוהל פארגעקומען די גרינדונגס פערזאמ־לונג, און א גרויסע צאהל מיטגליעדער האבען זיך פערשריעבען אין דער ארגא־ניזאציע.

פאלגענדע בעאמטע זיינען ערוועהלט געווארען:

הרב נאראן — פרעזידענט הרבנים לייוויי, ווייטריב און ראזענבערג אלס וויי־פרעזידענטען. מר. ב. נאטאנזאהן, סעק., מר. פעלדמאן, טרעזשורער.

פרעס קאמיטע:

הערען פ. לייוויי, שובין און קליי־ווער.

זונטאג אוועגד האט הרב מאיר בערלין געריעט אין דער גראל צדק שוהל. פאר־זיצענדער איז געווען רבי נאראן, וועל־כער האט אין א קורצער אנשפראכע פאר־געשטעלט דעם נאסט.

נאכ'ן מיטינג האבען זיך פערשרי־בען גייע מיטגליעדער און, ווי עס זעהט איים, איז דער "מזרחי" געקומען קיין טאראנטא להשתקע און מאקי צו ארבייי־טען.

רבי בערלין פאהרט היינט קיין האמיל־טאן, וואו ער וועט אדרעסירען א פערזאמ־לונג, און פון דאנט פאהרט ער צוריק קיין ניו־יארק.

ביי די קלאקמאכערס איז שוין כמעט נשסע־טעלט

ניו־יארק, יולי, 10.

דער גרויסער סכסוך אין דער קלאוק און סקירט אינדוסטריע איז אזוי גוט, ווי געענדיגט. ביידע צדדים האבען זיך פערלאזען אויף א קאונסיל און קאנסיליי־איישן, וועלכער מעיאר מיטשעל האט אפאינטער.

יעדער פון די זעקס אפאינטעטע פער זאנען האבען א נאמען אין דער געזעל־שאפט און זיינען בארוהמט אין בעפאנט אלס פאך־לייטע אין עקאנאמיישען און סאציאלע פראגען.

פראפעסאר פעליקס אדלער, לואיס בראנדעיס, הענרי ברוויער, דזשאָרדזש קוירטשוויי, וואָלטער נאיס, בערנהיימער — יעדער פון זיי איז אונפארטייאיש איבער־גענעבען און פערהיג צו פערענטפערען די וויכטיגע פראגען און צו שליכטען דיא סכסוכים, וועלכע זיינען פאראן אין דיזער גרויסער אידישער אינדוסטריע און מעיאר מיטשעל פערדיענט די העכסטע אנערקע־נונג פאר דיעזע אפאינטמענטס.

און נאך וואס, וואס איז זעהר וויכ־טיג, דער קאונסיל איז קאנסיליאיישאן וועט מיעטען אין סיטי האל אונטער דער דיריעקטאר אויפזיכט פון מיעאר און דאס מאכט די פרידענס פערהאנדלונגען פון די קלאוקמאכער פאר א היסטאָרישע ערשיי־נונג.

דער אידישער לעגיאן

הונדערט טויזענד שניידער גרייט פאר א גענעראל סטרייק

די קארס זאלען ניט זיין אויבערגעפאקט

דער פאפסט גלויבט ניט פראנץ יאזעף'ן

דער דעפענס פאנפאנ־רענץ מהום ארבייט

יהואש קומט

געלר ווערט געשיקט נאך רוסלאנד נאך דעם טעגליכען קורס מעלוויל דייוועס און קא. לימיטעד 24 טאראנטא סט. טעלעפאן מיין 2010

מיר גאראנטירען זיכערע ערהאלטונג אדער די געלט צוריק אין 30 טעג